

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

תוכן

- א. היתה עומדת על ראש הגג וזרקו לה כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגורשת ... בגג שיש לו מעקה ... בפחות משלשה סמוך לגג.....1
- ב. הוא מלמעלה ... כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפות על העליונות ... משום אינטורי הוא והא קא מינטר.....2
- ג. לא שנו אלא שנמחק דרך ירידה אבל נמחק דרך עלייה לא מאי טעמא מעיקרא לא למינח קאי.....3
- ד. לא שנו אלא שקדם גט לדליקה אבל קדמה דליקה לגט לא מ"ט מעיקרא לשריפה קאזיל 4
- ה. רשויות חלוקות בגיטין ... דאושלה מקום דחד מקום מושלי אינשי תרי מקומות לא מושלי אינשי.....4
- ו. נעץ קנה ברשות היחיד ובראשו טרסקל וזרק ונח על גביו אפילו גבוה מאה אמה חייב לפי שרשות היחיד עולה עד לרקיע.....6
- ז. אבל הכא משום אינטורי הוא והא לא מינטר.....6
- ח. לא יעמוד אדם בגג זה ויקלוט מי גשמים מגגו של חברו שכשם שדורין חלוקין מלמטה כך דורין חלוקין מלמעלה.....6
- ט. לענין גט משום קפידא הוא וכולי האי לא קפדי אינשי.....8
- י. שתי חצרות זו לפניו מזו פנימית שלה וחיצונה שלו ומחיצות החיצונות עודפות על הפנימיות וזרקו לה כיון שהגיע לאויר מחיצות החיצונה הרי זו מגורשת מאי טעמא פנימית גופה במחיצות החיצונה קא מינטרה.....8
- יא. מה שאין כן בקופות שתי קופות זו בתוך זו פנימית שלה וחיצונה שלו וזרקו לה אפילו הגיע לאויר פנימית אינה מגורשת מאי טעמא ... בקופה שאין לה שוליים.....9
- יב. בגט ישן ... ובית הלל אוסרין ואיזהו גט ישן כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה ... גזרה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה ... אם נתגרשה תינשא לכתחלה.....10

דף עט.

א. היתה עומדת על ראש הגג וזרקו לה כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגורשת ... בגג שיש לו מעקה ... בפחות משלשה סמוך לגג

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

היתה היא¹ עומדת על גגה וזרק לה הבעל גטה לראש הגג, אם יש לו מעקה לגגה מיד כשיגיע הגט לאויר הגג תוך מחיצות המעקה², או אפילו אין לו מעקה לגג והגיע לתוך ג' טפחים סמוך לקרקעית הגג³, וכל ג' טפחים סמוך לגג הוא כגג⁴, הרי זו מגורשת. אפילו נשרף הגט או נמחק קודם שנה על גבי קרקע הגג. ולהלן יבואר שדוקא שנמחק או נשרף לאחר שהתחיל לירד, דרך עלייתו לא מיקרי נתינה דעדיין מבוחר הוא עולה

ב. הוא מלמעלה ... כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפות על העליונות ... משום אינטורי הוא והא קא מינטר

אם היה הוא בגג למעלה⁵, והיא בחצרה למטה וזרקו לה מלמעלה למטה תוך חצרה, אם מחיצות החצר גבוהות ומגיעות עד הגג בשוה לו⁶ או עודפות מעט בענין שמיד כשזרק הגט מאויר הגג נכנס ויורד לאויר מחיצות החצר,

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קלט ד

² דאל"כ אינו גט באויר הגג, דלא מינטר אויר הגג דאתי רוח ושריא, ממילא אם לא בא רוח אלא שנמחק שם אינו גט דאין כאן אויר שסופו לנוח ע"כ צריך מעקה, ותוך אויר הוה גט, או אפילו בלא מעקה כל שהוא באויר סמוך לגג תוך ג' טפחים, ואין ע"ז שם אויר אלא כמונה על הגג ממש. ט"ז שם ז

³ ואע"ג שאינו בתוך ד' אמותיה א משום דשם אף על גב דאין מעקה מ"מ דבר שהוא רחב משתמר יותר דאם אתי רוח ויזרוק יפול על הגג כ"כ ח"ר, ותיירץ זה תמוה אם מינטר למה ליה לש"ס לתרץ אהא דהקשה הא לא מינטר ותיירץ כל פחות מג' סמוך לגג כגג דמי ה"ל לומר דהוא סמוך לגג ומינטר ומהרש"ל בח"ש תירץ פחות מג' א"צ דמינטר כיון דק"ל פחות מג' לבוד והוי כאלו היה מונח בגג וכשהוא מונח על הגג הוא משומר וכן מדויק דברי רש"י בד"ה פחות מג' מ"מ כל שהיא לבוד אפי' אינו משומר הוי כאלו היה משומר ועיין בחדושי הלכות שם חולק על מהרש"ל בלא ראי, ויש לדייק ברש"י למה פי' הא לא מינטר אם אירע איזה סיבה ת"ל בלא סיבה פריך שפיר למה היא מגורשת מיד כשהגיע הגט לאויר הגג הא לא מינטר וק"ל דאינה מגורשת מחמת החצר אלא כשהחצר משומר, ואפשר דס"ל ד"ל באויר הגג והיא עומדת על הגג אף על גב הגט גבוה יותר מג' מ"מ היא יכולה למינטר שאין אדם אחר יכול ליקח או הוי מינטר אף על גב לענין רוח א"י למינטר מ"מ נקרא חצר משתמר אם היא יכולה לשמור מחמת בני אדם, ול"ד לקנה נעוץ דא"י לשומרו כלל. ב"ש שם ה. אולם עיין בבית מאיר שם שהביא פי"רשי דהוי כמאן דנח והלכך קנאתו דכיון דהגג גבוה י' הואי לה חצר המשתמרת דכל דנח בונה. והביא דברי הרשב"א הנו"כ וכתב ור"ל דלעולם אף בנח ממש בעי מינטר אלא כגג אלו הונח ממש מינטר קצת מתוך שהוא רחב כי אין האויר שולט בקל במקום רחב להגביה הגט ולזרקו אם לא ברוח שאינו מצוי ולהכי לא מקשה והא לא מינטר אלא כיון שהגיע לאויר הגג הא אילו הונח על הגג ממש לא הוה קשה לי ולכן בפחות מג' דע"י לבוד הוי כמונה לא איכפת לי במה דאין משתמר משא"כ בקנה אף דנח ממש מ"מ עדיין לא משתמר מתוך שהוא קצר. וע"כ הן הן נמי לע"ד דברי המהרש"ל אף שכתב על הרשב"א ולא כתב דבר המספיק. לולא דברי הרשב"א אף דבריו לחודיהו אינם מספיקים ובוזה מסולק תמוהו' הב"ש על הרשב"א כי לא העתיק לשונו כהוגן.

⁴ דאמרינן לבוד

⁵ שו"ע ונו"כ שם ו

⁶ דאל"כ לא הוי גט תיכף כשיצא מרשות הגג דאפשר שהרוח ישליכנו חוץ למחיצות ומקרי אין סופו לנוח על כן צריך מחיצות החצר עודפות שתיכף שיוצא מרשות הגג נכנס לאויר המחיצות של חצרה לאחר שהתחיל לירד. ט"ז שם ט

הלכות הדרך היומי

מסכת גיטין

והרי הוא בא דרך ירידה מכת הבעל, מגורשת לכולי עלמא אם נמחק או נשרף קודם שהגיע לארץ, ובלבד שנמחק או נשרף לאחר שהתחיל לירד תוך מחיצות החצר.

ג. לא שנו אלא שנמחק דרך ירידה אבל נמחק דרך עלייה לא מאי טעמא מעיקרא לא למינח קאי

אפילו נשרף הגט או נמחק קודם שנה על גבי קרקע הגג. והוא שנמחק או נשרף לאחר שהתחיל לירד, דדרך עלייתו לא מיקרי נתינה דעדיין מכוון הוא עולה⁷, אלא א"כ הוא נשרף או נמחק דרך ירידה⁸ לאחר שהתחיל לירד¹⁰. ויש אומרים¹¹ שאם נשרף או נמחק קודם שנה אפילו אחר שהגיע

⁷ ולענ"ד נראה טעמא דמש"ה לא מהני דרך עליה דכל דרך עליה ה"ל הגבהה וכמבואר בח"מ סי' רס"ט [ס"ד] והוא מדברי תוס' [ב"מ פ, א ד"ה הואיל] והרא"ש [שם סי' כ"א] והמרדכי פ"ק דמציעא [בהגהות סי' תכ"ב] ע"ש דכל שמוגבה מכוון דרך עליה ה"ל הגבהה אף על גב דלא נקט ליה בידו וכדאמרינן פ' שילוח הקן [קמא, ב] ויל וטרף אקינא כי היכא דלגבינהו ולקנינהו, אבל דרך ירידה לאו הגבהה היא כדמוכח פ' חנוול (דף צ"ח) בההוא דאדיי אדויי ע"ש, וכיון דדרך עליה ה"ל הגבהה וק"ל הגבהה קונה בכל מקום אפי' ברשות מוכר א"כ כל שמגביהו ה"ל כאילו הוא בידו ממש, מש"ה לא מהני נמחק או נשרף דרך עליה דנתי דה"ל חצירה אפי' דרך עליה דהא מ"מ אויר חצירה הוא כיון דה"ל הגבהה הרי הוא כאילו עדיין בידו הוא דכל הגבהה כידו ממש הוא ולכך קונה אפי' ברשות מוכר וא"כ ה"ל כאילו נקטו בעל בידו כיון דמוגבה מכוון, ואילו נקט ליה בעל בידו לא מהני אפי' בחצירה לכך כל דרך עליה לא הוי גט דה"ל כאילו הוא עדיין בידו ממש עד דאזיל ליה דרך ירידה דאז כלתה לה הגבהה הבעל דדרך ירידה לאו הגבהה היא וקנתה לה חצירה ודו"ק היטב, ועמ"ש בס' קצוה"ח סי' רע"ג סק"ד. אבני מילואים שם ו

⁸ שהרי כשזרקו מידו כדי להעבירו המעקה צריך לזרוקו כלפי מעלה, ואם נמחק או נשרף בעודו עולה דרך עלייתו אפילו נכנס תוך מחיצת הגג לא הוי גט, דדרך עלייתו לא מיקרי נתינה דעדיין מכוון הוא עולה. לבוש וכ"כ בב"ש ו

⁹ דכיון שהוא באויר גגה וחצירה דרך ירידה פסק כוחו וסופו לנות, הרי הוא כמונח דמי ונתינה מעליא הוא. ואם החצר והגג שלה וזורק לגג מ"מ אינה מגורשת כל זמן שהגט באויר החצר אף על גב דאויר שלה הוא מ"מ כיון דאינה לסוף לנות בחצר אינה מגורשת. ב"ש ז. והוא תמוה דבש"ס [ע"ש ע"א] אמרינן בהדיא אילימא בחצר והגג דידה אפילו לאויר חצר נמי. לכן נראה דהך דואם החצר והגג שלה, צריך להיות גבי אם לא נמחק ונת מגורשת משעה שהי' הגט דרך עליה. וכן הוא ברשב"א בסוגיא זו בד"ה במ"ע אילימא בגג דידה בהדי' ע"ש. וסובר הב"ש דאפי' לפי מה שתי' הרשב"א במסקנא שם נשאר בהסברא שכתב מקודם בואין לומר, דהיינו דדוקא כשלא נח לבסוף בחצר רק בגג, אינה מגורשת משעה שהי' דרך עלי' בחצר, אבל כשנח לבסוף בחצר מגורשת למפרע אפי' משעה שהי' הגט דרך עליה בחצר. אבל נראה דהעיקר כהב"ח וכן מוכח מהרשב"א בהדיא דלפי מה שתירץ שם אח"כ חזר בו מסברתו ואין לומר, וס"ל דאפילו בנפל לחצר דידה ולא נמחק אינה מגורשת דרך עליה, דבהדי' כתב שם בתירוצו דאפי' בחצר עצמו דרך ירידתו מגורשת, הרי מבואר להדי' דדרך עליה אינו מגורשת וכמו שכתב הב"ח. תורת גיטין שם

¹¹ הוא דעת הרמב"ם מובא בלשון ויש מי שאומר בשו"ע ונו"כ שם ה

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

דרך ירידה תוך מחיצות הגג או אחר שהגיע בירידה תוך ג' טפחים סמוך לגג אינה מגורשת, אפילו קדם הגט לדליקה¹².

וכל זה כשהגט אינו תוך ד' אמות שלה אבל הגט תוך ד' אמות שלה מגורשת אפילו אי מעקה לגג, ואינה תוך ג' טפחים לגג, משום כל שהוא תוך ד' אמות שלה משתמר¹³.

ד. לא שנו אלא שקדם גט לדליקה אבל קדמה דליקה לגט לא

מ"ט מעיקרא לשריפה קאזיל

מה שהתבאר לעיל שמשנכנס למחיצות החצר שלה דרך ירידה¹⁴. גם אם נשרף או נמחק הרי היא מגורשת זה אינו אלא שקדם הגט תוך האויר קודם הדליקה, שהיה ראוי לנוח וכל העומד לנוח כמונה דמי אלמלא שבא האש לשם אחר שזרקו, אבל אם האש קדם לגט לא, שמעולם לא היה ראוי לנוח ברשותה שהרי האש ישרפנו.

ה. רשויות חלוקות בגיטין ... דאושלה מקום דחד מקום

מושלי אינשי תרי מקומות לא מושלי אינשי

¹² בלבוש שם כתב מעמא הוא משום דכיון שהיה הבעל צריך להעלות הגט לגג בזריקה דרך עלייה שלא בדרך תנועתו הטבעית שהיא מלמעלה למטה, אם כן מעיקרא לאו למינח מכח הבעל קאי, שאין כח הבעל בזריקתו למעלה אלא בעודו בעלייה, וכשירד לנוח על קרקע הגג כבר פסק כח הבעל, ואח"כ כשפסק כח הבעל, הגט מעצמו הוא יורד בטבעו, לפיכך לא אמרינן ביה עומד לנוח כמונה דמי עד שינוח ממש ברשותה. וכן במ"ז ח אבל בב"ש ז כתב שלפי הר"ן ס"ל להרמב"ם כיון דאיכא כאן דרך עלייה ודרך ירידה היינו עליה שזרק למעלה וכל זמן שהו' דרך עלייה אם נמחק או נשרף לא הוי גט עד שהתחיל לירד, ולפי' המגיד כל שהוא דרך עלייה וירידה והוא זורק הגט למעלה שלא בדרך תנועתו הטבעית אינה מתגרש' עד שנה ואם נמחק או נשרף קודם שנה אפי' אם היה באויר המחיצות אינה מגורשת, ואם לא נמחק ונה או משנה היא מגורשת למפרע משע' שהגיע תוך ג'ט או לאויר מחיצת המעק'. ורש"י כתב אבל נמחק דרך עלי' אינה מגורשת בדרך סילוקו לא מקרי נתינ' אלא דרך הנחתו לבא לרשותה ע"כ כוונתו אם נמחק לא הוי נתינ' כל זמן שהיה דרך עלייה אבל אם לא נמחק ונה אז היא מגורשת משעה שהיה הגט דרך עלייה. ועיין תורת גיטין שם ח שהעיקר הוא כמ"ש הרשב"א דאם בשעה שיצא מיד הבעל לא ה' ראוי לנוח ברשות האשה אינו גט בודאי, ואף דלגבי ממון הוא איבעיא דלא אפשטא, מ"מ בגט אינה מגורשת מדאורייתא דבעינן ונתן. ואם בשעה שיצא מיד הבעל ה' ראוי לנוח בחצירה, רק אחר שיצא מיד הבעל קודם שהגיע לחצר האשה בא הרוח או האש באויר החצר עד שאינו ראוי לנוח ענ"ק של האשה, אפילו בגט תליא בהאיבעיא דלא איפשטא אי אויר חצר שאין סופו לנוח קונה. ואי כשהגיע לחצירה ה' ראוי לנוח ענ"ק רק שאח"כ בא רוח או אש ושרפתו מגורשת ודאי.

¹³ ב"ש שם ז מהרשב"א

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם ד

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

כבר התבאר לעיל דף עז: שאם השאיל לה¹⁵ הבעל מקום בחצרו ולא ייחד לה המקום וזרק לה הגט לתוכו, מגורשת בכל מקום שיפול שם לתוכו, שאומרים אנו זה המקום הוא שהשאיל לתוכו.

ואם היה באותו חצר מקום חלוק לעצמו, כגון קורה או סלע שיש בו ארבע אמות על ארבע אמות, או אפילו אין בו ארבע אמות על ארבע אמות והוא גבוה עשרה טפחים, או אפילו אין בו ארבע אמות על ארבע אמות וגם אין גבוה עשרה טפחים אלא שהוא חלוק בשם בפני עצמו, כל אלו חשובים מקום לעצמן ואינן שאולים לה בכלל החצר שהשאיל לה סתם, שלא השאיל לה אלא החצר ומקום אחד השאיל לה ולא שני מקומות, ואם נפל הגט שם אינה מגורשת.

ואם השאיל לה מקום בחצר לא השאיל לה מקום בגג¹⁶, וי"א¹⁷ שהשאיל מקום בגג כיון שאינו מקפיד עליו.

אולם אם השאיל לה בפירוש החצר וגם המקומות הללו מגורשת. ויש אומרים¹⁸ אפילו השאיל לה הכל בפירוש או שאין שם כל הדברים הללו אפילו הכי אינה מגורשת עד שיהיה הגט סמוך לה בתוך ארבע אמותיה, כיון שאינה חצרה ממש אלא הוא שאל לה.

במה דברים אמורים שהשאיל לה החצר כל מקום שיפול שם הגט יהא מושאל לה ולא ייחד לה מקום, שאז איגלאי מילתא למפרע במקום שיפול שם הגט הוא לבדו מושאל לה, וכשהוא עומדת רחוק מן אותו המקום ארבע אמות הרי אינה עומדת בצד חצרה וחצרה אינו קונה לה אם אינה עומדת בצדו,

אבל אם השאיל לה כל החצר בפירוש שיהא כולו שאל לה ודאי שהיא מגורשת אפילו יפול הגט רחוק ממנה הרבה, והוא שלא יפול על אחד מן המקומות שנתבאר, ואם גם אותם פירש בתוך דבריו שהשאלם לה אפילו נפל הגט עליהם מגורשת.

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם יא

¹⁶ ב"ש קלט יח

¹⁷ בב"ש שם מחידושי הרשב"א ועיין תורת גיטין שם יב שכתב תורת גיטין הוא תמוה מאוד דרשב"א לא כתב זה רק דרך קושיא אבל ודאי דמוכח מהש"ס דאין הגט שאל, מהא דאמר גבי חצר וגג דתרי מקומות לא מושלי וכל שלא יצא מרשות הגג אינה מגורשת. וא"ל הטעם משום דאינה עומדת בצד החצר, דא"כ תיקשי לר' אושע' דס"ל דלא בעינן עומדת אלא ודאי דאף כשהשאיל חצר אין הגט מושאל לה.

¹⁸ הרמב"ם שם בפ"ה וכמ"ש ה"ה שם שהרי בחצר שלה אינה קונה לה בגט אלא בעומד' בצדה והרב המניד פ"י בן דברי הרמב"ם דוקא כשנופל תוך ד"א ואין המקום א' מג' דברים היא מגורשת ומ"ש הרמב"ם נתגלגל ונפל במקום רחוק ממנה ונפל על מקום שאין א' מג' דברים מגורשת פ"י היינו בתחלה נח תוך ד"א ואח"כ נתגלגל למקום רחוק, ופ"י זה תמוה דאם נח תוך ד"א מיד היא מגורשת מה לי שנתגלגל אח"כ וכן הקשה רש"ך ורמ"ך והר"ן פירשו דעת הרמב"ם דס"ל ג"כ כשאר פוסקים אפי' חוץ לד"א ואין להמקום א' מג' דברים מגורשת, אלא תוך ד"א מגורשת לעולם אפי' יש להמקום א' מג' דברים. ב"ש שם יז

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

**ו. נעץ קנה ברשות היחיד ובראשו טרסקל וזרק ונח על גביו
אפילו גבוה מאה אמה חייב לפי שרשות היחיד עולה עד
לרקיע**

כבר התבאר במסכת שבת דף ז. שאויר רשות היחיד, עולה עד לרקיע¹⁹.
ואפילו נעץ קנה ברשות היחיד גבוה ק' אמה, אף על גב שאין בו רוחב ד',
הרי הוא רשות היחיד²⁰.

וכן כל מה שיש ברשות היחיד, בין רחב בין קצר, בין גבוה בין נמוך, דינו
ברשות היחיד. שכן דרך לבנות ברשות היחיד עליות זו למעלה מזו קטנות
וגדולות.

ולפיכך דלי התלוי בחבל כמו שעושין לבארות, ושואבין בו, אם תלוי הדלי בתוך הבאר
ונח ע"פ המים, או תלוי באויר הבור רה"י, יש להסתפק אם מותר לנטות הדלי אליו
לחוץ עם המים לרה"ר, ולשתות ממנו. ואפי' תלוי באויר נגד חלל הבאר, רה"י עולה
עד לרקיע, והרי הוא כתלוי באויר רה"י ויש להסתפק לאסור לנטות כלי מאויר רה"י
לאויר רה"ר²¹.

ז. אבל הכא משום אינטורי הוא והא לא מינטר

היה לה קנה נעוץ²² בחצר והוא עולה למעלה ממחיצות החצר, וזרק הגט ונח
על אותו קנה, אינה מגורשת שאינו משתמר שם לדעתה²³, מכיון שלא תוכל
לשומרו כשיבא רוח מצויה וינשבנו חוץ לחצרה.

דף עט:

**ח. לא יעמוד אדם בגג זה ויקלוט מי גשמים מגגו של חבירו
שכשם שדיורין חלוקין מלמטה כך דיורין חלוקין מלמעלה**

¹⁹ שו"ע ונו"כ או"ח שמה ה

²⁰ מ"ב שם יב

²¹ פמ"ג א"א שגד ס"ק א

²² שו"ע ונו"כ אבהע"ז שם ז

²³ טעמא דגיטא כשזורק לחצירה משום דהוי כאלו נותן לידה והיינו דוקא כשהוא משתמר והא לא מינטר
משום דהכי אינה מגורשת לכ"ע, ול"ד לאויר שאינו לסוף לנות, ואיתא גירסא בש"ס אפי' אם איתא טרסקל
בקנה וזרק ונח אינה מגורשת משום דלא מינטר. ב"ש שם ח

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

כבר התבאר במסכת עירובין דף פט. שלא אסרו לטלטל מרשות היחיד של זה לרשות היחיד של זה בלי עירוב²⁴, אלא בבתיים שתשמישן מיוחד ותדיר, אבל הגנות שהן סמוכין זה לזה בלי הפסק רשות הרבים ביניהם, וכן החצרות הסמוכות, וכן הקרפיות כלומר מחסנים ועמדות שמירה וכדומה, וכן כל כיוצא בהם מהמקומות שאין תשמישן מיוחד ותדיר, כולן רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכם כלומר שהיו ברשות זו כבר מערב שבת.

ולפיכך מותר לטלטל ממקום זה שאין תשמישו תדיר, למקום אחר שאין תשמישו תדיר אפילו הם של בעלים הרבה ולא עירבו יחד, ובלבד שלא יטלטל מתוכם לבית בלי עירוב אם הם של בעלים מחולקים, לפי שהבית חלוק מהם, ואינו רשות אחת עמהם וכן מהבית לתוכם.

ביצר – מטלטל הוא מחצר זו לחצר אחרת אף על פי שלא עירבו יחד, ואפילו אם גם כל אחת ואחת בפני עצמה ג"כ לא עירבה, או מחצר זו לגג של בית אחר שאינו בחצר זו ולא עירבו יחד, והוא שיטלטל על הגג ממש מלמעלה אבל על תקרת הבית תחת גג העליון דינו כשאר חדרים, או מחצר לראש הכותל שבין שתי חצרות שראש כותל זה דינו כגג, או מחצר של זה לקרפף של אחר, או מחצר למבוי המתוקן בלחי או קורה אף על פי שלא נשתתפו בו שדינו ג"כ כחצר שאינה מעורבת, ולא ככרמלית. וכן מטלטל מגג זה לגג של אחר הסמוך לו, אפילו גבוה או נמוך ממנו הרבה, או מגג של זה לחצר של אחר או למבוי שלא נשתתפו בו, או לקרפף של אחר וכן מקרפף של זה לקרפף של אחר.

וכל זה בכלים ששבתו באחד מרשויות אלו, אבל כלים ששבתו בבית כלומר שהיו בכניסת השבת בבית, והוציאן לאחת מרשויות אלו, אפילו בהיתר כגון לחצר מעורבת של בית זה, ואפילו הוציאם בדרך מלבוש אסור לטלטלם לחצר אחרת, או לגג של אחר, או לקרפף המוקף לדירה של אחר. אך זהו דוקא אם בתחלת קדושת היום לא היה הבגד עליו אלא שלבשו אח"כ, אבל אם היה לבוש בו בביתו בתחלת קדושת השבת לא נחשב בכלל כלים ששבתו בבית שמכיון שהיה לבוש בהם בטלים לגבי גופן.

וכן כלים ששבתו באחת מרשויות אלו, אסור להכניסם לבית אחר, שלא עירב עם רשות זו ששבת הכלי בתוכו. וי"א שאפילו לא שבתו אלא באו בשבת אעפ"כ אסור²⁵.

²⁴ שו"ע ונו"כ או"ח שעב א

²⁵ הנה החזון איש ה"ר מגיטין ע"ט ע"ב בהא דאמר ר' יהודה אמר שמואל לא יעמוד אדם בגג זה ויקלוט מי גשמים מגגו של חבירו שכשם שדיוורין חלוקין למטה כך חלוקין מלמעלה, והק' תוס' דהא שמואל פסק כר"ש דנגין רשות אחת הן, ותי' דהכא להוליד מגג לבית, הרי דאסור להכניס לבית, וכ' החזון איש דמוכח מזה דאפילו לא שבתו ביה"ש בגג השני אלא באו בשבת אעפ"כ אסור, ואף על פי דאפשר הי' לדרחות דמיירי

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

ואפילו הכניסם דרך מלבוש לרשות שעירבה עם הבית, כגון לחצר מעורבת של בית זה אסור לטלטלם משם לבית, כיון ששבתו ברשות שאינה מעורבת עם הבית.

ואפילו שבתו ברשות המעורבת עם הבית והוציאם ממנה לרשות אחרת שאינה מעורבת עם הבית, אסור להכניסם מאותה רשות לבית או להיפך, אם לא שיניחם תחלה ברשות המעורבת עמו ומשם יכניסם לבית וכן להיפך.

וכן כלים ששבתו בבית והוציאם בדרך מלבוש לרשות שאינה מעורבת עמו אסור לטלטלם לבית אם לא יניחם תחלה ברשות המעורבת עמו וכן להיפך.

כשעבר והוציא כלים ששבתו בבית לחצר שאינה מעורבת או שהוציאן דרך מלבוש מותר לטלטל בחצר עצמה שאינה מעורבת דלא אסרו אלא ההוצאה מרשות אחד לחבירו אבל בחצר זה גופא אף ששבתו בבית לא אסרו בטלטול כשכבר הוציאן שם²⁶.

ט. לענין גט משום קפידא הוא וכולי האי לא קפדי אינשי

המגרש את אשתו והשאל לה²⁷ את גגו ונפל הגט על גג אחר שיש לו אצלו מגורשת, דכיון שאין דיורין קבועין בגג שאצלו אינו מקפיד על מקום הגט. ויש אומרים²⁸ שאפילו נפל הגט על גגו של כל אדם והיא יכולה לפשוט ידה וליטלו משם הרי זו מגורשת²⁹, מפני שאין בני אדם מקפידין על מקום זה.

י. שתי חצרות זו לפניו מזו פנימית שלה וחיצונה שלו

ומחיצות החיצונות עודפות על הפנימיות וזרקו לה כיון

שהגיע לאויר מחיצות החיצונה הרי זו מגורשת מאי

טעמא פנימית גופה במחיצות החיצונה קא מינטרה

בשכבר היו שם ביה"ש בגג חבירו משמע לי' לחזון איש מדקתני ויקלום ולשון זה משמע דקולט מיד בירידת הגשמים. שו"ת שבט הלוי חלק ו סימן מג והוא חלק עליו שם ודן להתיר בנידון השכיח הרבה בפרט בבני יושבי איראפא במי שקיבל מכתבו בשבת דרך הדואר ונתנוהו תוך תיבת הדאר שלו המונח בחדר המדרגות למטה או בחצירו לפני ביתו שמותר להכניסו לביתו בשבת.

²⁶ ביאור הלכה סימן שעב סעיף א

²⁷ שו"ע ונו"כ אבהע"ז שם יב

²⁸ דעת הרמב"ם

²⁹ מיהו בכח"ג אינה מגורשת מהמת אויר הגג דאל"כ מה מקשה שם דף ע"ט אלא בגג דידי' וחצר דידי' כי הגיע לאויר הגג מאי הוי גג י"ל אפילו לדעת הרמב"ם דוקא כשהיא עומדת בגג שלה והגט נפל על גג של אדם אחר סמוך לגג שהיא עומד' ס"ל דהיא מגורשת דאין בני אדם מקפידים ע"ז אבל אם עומד' על גג של איש אחר ומקבלת הגט י"ל דלא הוי מגורשת. ב"ש שם יט

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

שתי חצירות³⁰ זו לפניו מזו כלומר אחת סביב השניה, והחצר הפנימית היתה שלה, והחיצונה היתה שלו, ומחיצות החיצונות עודפות, וגבוהות על המחיצות הפנימיות, וזרקו לה את הגט. כיון שהגיע הגט מעל החצר הפנימית³¹, הרי אף על פי שלא נכנס עדיין הגט לחלל המחיצות שלה, כיון שהן נמוכות, אלא בינתיים הוא הגיע רק לגובה אויר המוקף על ידי מחיצות החצר החיצונה³², שהן גבוהות יותר מן המחיצות הפנימיות, הרי זו מגורשת מיד, ואפילו אבר הגט אחר כך. משום שהחצר הפנימית משתמרת מבחוץ גם על ידי המחיצות החיצוניות, ולכן הן כאילו "משועבדות" גם לה, וקונות עבורה, ולכן כשהגיע הגט מעל החצר הפנימית בגובה האויר המוקף מסביב מבחוץ על ידי המחיצות החיצוניות הרי היא מגורשת.

**יא. מה שאין כן בקופות שתי קופות זו בתוך זו פנימית שלה
וחיצונה שלו וזרקו לה אפילו הגיע לאויר פנימית אינה
מגורשת מאי טעמא ... בקופה שאין לה שוליים**

היו שתי קופות כלומר סלים זו בתוך זו. הקופה הפנימית היתה שלה, והחיצונה היתה שלו, וזרקו לה את הגט, אפילו הגיע הגט, לתוך חלל הסל הפנימי, אינה מגורשת. עד שיגיע וינוח בקרקעית הקופה הפנימית, שדין כלי הוא שאין האויר בטל אצלו³³, ואין אויר כלי קונה כמו הכלי עצמו³⁴. ויש אומרים³⁵ שגם בזה היא מגורשת כשיגיע לאוירה של הפנימית³⁶, אלא שבעוד שלא הגיע לאויר מחיצותיה ועדיין היא למעלה ממחיצותיה אף על פי שהוא בתוך מחיצות החיצון אינה מגורשת עד שיגיע לתוך אויר מחיצות הפנימית, ואין דינה כדן חצר הנזכרת מפני שאין מחיצות החיצונה קבועות

³⁰ שו"ע ונו"כ שם ט

³¹ ב"ש שם יא

³² ואם היתה באה רוח היתה נופלת לחלל החיצונה כיון שאין מחיצות הפנימית מגיעות לגובה זה. ב"ש שם

³³ שיטת רש"י שאויר כלי אינו קונה

³⁴ ומחיצות הכלי אינם מועילות לקנות, מפני שאין מחיצות הכלי עשויין לאוירן לשמור, דאין כלי עשוי אלא להניח בתוכו. ועיין קצות החשן [ר ד] ליישב שיטת זו, שלמרות שמצינו אויר כלי קונה, כאן בגט אינו קונה משום שהוא אויר אינו עשוי לשמור, דהיינו שהוא כמו חצר שאינה משתמרת, וזה רק בגט, שצריך שתהא חצר המשתמרת. אבל במכר ומתנה, שאין צריך חצר המשתמרת, לכן גם אויר כלי קונה שם.

³⁵ שיטת תוס' והר"ן שאויר כלי קונה.

³⁶ ולכאורה המחבר שכתב עד שינוח על צד הקופה הפנימית. משמע דס"ל כשיטת רש"י אולם עיין בב"ש יב שכתב "והמחבר שכתב כלשון הרמב"ם אין ראוי ממ"ש אפי' לאויר הפנימית אינה מגורשת משום דאירי בכלי שאין לו שוליים ואינו ראוי לתשמיש וכלי כזה י"ל לכ"ע האויר אינו קונה"

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

כ"כ כמו בחצר, אולם כשיגיע לאויר הפנימי מגורשת אף על פי שעדיין לא נח בשוליה, כיון שסופו לנוח שם.

במה דברים אמורים בקרקע שאינה של בעלה, וכשאיין לחיצונה שוליים כלומר אין קרקעית לכלי החיצון, ונמצא שעומדת הפנימי על גבי קרקע, אבל אם היה לחיצונה קרקעית או שלא היה לה קרקעית, ועומדת על גבי קרקע שהיא של הבעל³⁷, הרי זה כליה של אשה ברשות בעלה³⁸, וכלי האשה ברשות הבעל אינו קונה לה גט, ואינה מגורשת³⁹ אפילו נח על גבי שולים של הפנימי, אלא א"כ הוא מהכלים שאין הבעל מקפיד על מקומו, ויש אומרים⁴⁰ שהיא ספק מגורשת. וכן עיקר.

ואם גם לפנימית אין קרקעית אם היתה מוטה על צדה כשינוח על צד הסל הפנימי מגורשת אפילו אם מונח בחצר הבעל⁴¹.

**יב. בגט ישן ... ובית הלל אוסרין ואיזהו גט ישן כל
שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה ... גזרה שמא יאמרו
גיטה קודם לבנה ... אם נתגרשה תינשא לכתחלה**

³⁷ משמע שבסימטא היתה קונה אולם עיין בב"ש יג שקי"ל כלי אינו קונה אפי' בסימטא. ועיין ביאור הגר"א י שכתב להדיא דאיירי בסימטא, ועיין אבני מילורים שם ח שהקשה על דברי הב"ש והוכיח שקונה גם בסימטא ושכ"כ הרמב"ן בסוגייתו בפירוש, וכ"כ בתורת גיטין שם יא

³⁸ נשמע מכאן כלי של לוקח בתוך כלי של מוכר ועומד ע"ג קרקע של לוקח אינו קונה. ב"ש שם יג. ועיין אבנ"מ שם ח שכתב לפענ"ד נראה דדבר זה תלוי באשלי רב רב"ה הרמב"ם והרא"ש ז"ל, דלדעת הרמב"ם הא דכליו של לוקח ברשות מוכר וכליו של מוכר ברשות לוקח לא קנה לוקח לאו משום ספיקא הוא אלא משום דדינא הכי הוא דבעינן תרתי כליו של לוקח וברשות לוקח, ולדעת הרא"ש [שם סי' ט"ו] ושאר פוסקים הא דכליו של לוקח ברשות מוכר וכן כליו של מוכר ברשות לוקח לא קנה לוקח היינו משום ספיקא שמא הרשות מבטל הכלי או שמא הכלי מבטל הרשות, ונ"מ דאי אתרמי תרומיהו בחד לוקח וחד מוכר חדא כליו של לוקח ברשות מוכר וחדא כליו של מוכר ברשות לוקח קנה חד מינייהו ממ"נ אלא דיד מוכר על העליונה ליתן לו איזה שירצה ועל השני הוי המוציא מחבירו כו' אבל לשיטת הרמב"ם דלא מספיקא הוא אלא משום דתרווייהו בעינן ואי ליכא חדא מעכב הקנין ואי אתרמי תרי זביני חד כליו של לוקח ברשות מוכר וחד כליו של מוכר ברשות לוקח לא קני כלל ולא מפיק מיני' דמוכר מידי דכל אחד מעכב הרשות וגם הכלי וא"כ ה"ה בחד זבינא כה"ג נמי לא קני ועמ"ש בס' קצה"ח ס' ר' סק"ו.

³⁹ שיטת הרמב"ם שהכריע בית וס"ל כלי של לוקח ברשות המוכר אפשטא הבעי' דאינו קונה. ב"ש שם יד
⁴⁰ שהרי היא בעיא דלא איפשיטא גבי כליו של קונה ברשות מוכר. מ"ז שם יב ותמה על המחבר שסתם שאינה מגורשת, ועיין ב"ש יד שהמחבר כאן רק העתיק לשון הרמב"ם בסתם והוא ס"ל דבעיא איפשיטא.

⁴¹ ואף לדעת הרמב"ם שמכיון שאין שוליים להפנימית ואז אין הבעל מקפיד לכן קונה כלי שלה אבל כשיש לו שוליים אז הוא מקפיד ואינה מגורשת כיון שעומד תוך כלי שלו. ב"ש שפ יג

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

מי שכתב גט⁴² לגרש בו את אשתו ונמלך ולא גירשה ונתייחד עמה אחר שכתבו, לא יגרש אותה באותו גט כשירצה לגרשה אחר כך משום גזירה שמא יאמרו גטה קודם לבנה⁴³, לכך לא יגרש בו לכתחלה⁴⁴.

אבל בדיעבד אם גירשה בו הרי זו מגורשת, וכן כשהלך הבעל למדינת הים, מותרת לינשא לכתחלה, שהרי הגט נכתב לשמה בכל דיניו, וגם נתנו לה עתה בכל הלכותיו⁴⁵. וכן י"א כשהלך הבעל למדינת הים, מותרת לינשא לכתחלה⁴⁶.

ויש אומרים במה דברים אמורים כשהיה הגט ביד הבעל כשנתייחד עמה ומסרו לה אחר כך מידו לידה או שנתנו לשליח אחר שנתייחד עמה, אבל אם שלחו לה על ידי שליח ונתייחד עמה אחר שנתנה ליד השליח, ואחר כך נתנו לה השליח לא תנשא בו לכתחלה⁴⁷.

⁴² שו"ע ונו"כ שם קמח א

⁴³ פירוש שמא ישהה הגט שנתים או שלש שנים בין כתיבה לנתינה ויהיו לה בנים ממנו תוך אותו הזמן אחר שנכתב הגט, ואם יגרשנה בו אחר כך לימים כשישתכח הדבר ויראה זמן הגט קודם לידת הבן, ויהיו סבורים שניתן לה הגט משעת כתיבה ויאמרו זה הבן מן הפנויה נולד משגרשה ויהיה לו פגם, לבוש שם וט"ז א
⁴⁴ לדעת הרמב"ם אפילו אם הגט ביד השליח אמרינן אלו ביטל הגט היה משלח לשליח שאל ימסור הגט ובסי' קמ"ד איירי כשהגט ביד האשה אם כן אם פייסה כבר אמר להאשה ויודעת דהגט בטל ומה לו לעשות יותר. ב"ש שם א

⁴⁵ כ"כ הרמב"ם משמע אפי' אם הבעל בכאן אין צריך גט אחר וכן מוכח מהרא"ש פ' הורק מה שהקשה ממשיג גט לאשתו מיהו רש"י והר"ן כתבו דוק' כשהלך הבעל למ"י או תנשא בו לכתחלה ב"ש ג, ויש להסתפק לדברי רש"י אי קרי מדינת הים כל היבא שאין הבעל מצוי במקום קרוב או דלמא דוקא היבא שהוא בארץ מרחקים מהריב"ל ח"ג סימן ס"ט. ואם לא נתגרשה עדיין אפילו שהבעל במקום רחוק לא נתגרש בו לכתחלה אליבא דכולי עלמא וצריך להתיישב בדבר מהריב"ל ח"ג סי' ס"ט וכנסת הגדולה. באר היטב שם א
⁴⁶ ב"ש שם ועיין בא היטב שם א שהקשה שהמקור הוא ד"מ שפסר כשיטת רש"י אך אם גירש ובא עליה והלך למדינת הים ולא נתן לה שוב מניין שתנשא לכתחילה.

⁴⁷ ומעמא משום שכשנותנו לה הבעל בעצמו אחר הייחוד אמרינן דאם איתא דבא עליה הוה חייש לפגמה דבריה והווי כתב לה גיטה אחרינא, ומדיהביה לה אמרינן ודאי לא בא עליה ומשום הכי תנשא לכתחלה, אבל היבא דיצא הגט מתחת ידו קודם ייחוד ונתייחד עמה, חיישינן שמא בא עליה והיה בדעתו לצוות לשליח שלא ליתנו לה ולכתוב לה גט אחר, וקדם השליח קודם שראוהו הבעל ונתנו לה אחר הייחוד, לפיכך לא תנשא בו לכתחלה אבל אם נשאת לא תצא. לבוש שם ובט"ז ב